

Masseprotest i Berlins gader mod industrielt landbrug

Tyskere i tusindtal demonstrerede for sjette år i træk mod 'agrarindustrien' og for økologi

WIR HABEN ES SATT!

AF PER HENRIK HANSEN

Der er et mylder af mennesker i alle aldre på Potsdamer Platz i hjertet af Berlin denne lørdag i midten af januar. De fleste med flag, bannere og skilte der ikke efterlader den mindste tvivl om bærerens holdning: GMO skal bare væk, fødevarer skal produceres af rigtige bønder og ikke af store industrilandbrug og deres dyrefabrikker, pesticider er gift for både mennesker og natur. Nogle går så vidt, at de erklærer, at konventionelt landbrug ligefrem er en forbrydelse.

Mellem pladsens hypermoderne højhuse blander flammende taler fra den interimistiske scene sig med trommer, fløjter og det taktfaste råb *Wir haben es satt!* – eller på dansk: Vi har fået nok! Samme parole er overskrift for demonstrationen og for det brede samarbejde mellem omkring 50 organisationer, som står bag den.

Deriblandt store landsdækkende miljø-, naturbeskyttelses- og dyreværnsforeninger, økologiorganisationerne *Naturland* og *Bioland*, *Demeter*-forbundet, ulands-aktivister, veganere, vegetarer og mange andre.

Landbruget ved skillevej

På hjemmesiden *wir-haben-es-satt.de* bliver det forklaret, hvad de demonstrerende har fået nok af: Det er den del af erhvervslivet, som tyskerne kalder 'agrarindustrien'.

"Landbruget står ved en skillevej. Skal vores mad i fremtiden komme

fra bønder eller fra 'agrarkoncerner', som satser på genteknik og dyrefabrikker, og som producerer til dumpingpriser til verdensmarkedet?

Vi kræver en anden vej! Vi vil have økologisk kvalitet og sunde fødevarer fra bondegårde, med fair priser og markedsbetingelser overalt i verden.

Landbrugs- og fødevarerpolitikken skal rettes mod menneskers, dyrs og miljøets interesser, ikke mod de store koncerners interesser. Derfor går vi på gaden!", lyder forklaringen.

Samtidig med Grüne Woche

I år det det sjette gang råbet om en anden landbrugs- og fødevarerpolitik lyder i Berlins gader en lørdag i januar. Den konkrete anledning er, at den store fødevarermesse *Grüne Woche* holdes på samme tid, og i denne forbindelse bliver der også talt om landbrugs- og fødevarerpolitik på magthavniveau.

Netop denne lørdag er den tyske fødevarerminister *Christian Schmidt* vært ved et topmøde med 70 deltagere fra det meste af verden – ministre, ledende embedsmænd, chefer i multinationale landbrugs- og fødevarerkoncerner.

Bus til Berlin

På Potsdamer Platz er demonstrationen så småt ved at sætte sig i bevægelse. Anført af 130 dyttende traktorer med økologiske og biodynamiske landmænd ved rattet går turen til området foran *Angela Merkels* kanslerkontor.

Med i optøget er et nydeligt ældre ægtepar, *Lorenz* og *Ulrike Brandel* fra *München*. Hun med et skilt på ryggen hvor hun erklærer, at "Regionale økologiske forbrugerfællesskaber er løsningen".

Hele natten har de kørt i en bus sammen med meningsfæller for at

En kilometerlang kolonne af traktorer deltog i optøget. Foto: Per Henrik Hansen.

gå frem til demonstrationen. I aften kl. 20 går turen hjem igen på samme måde.

- Vi er taget hertil, fordi vi vil kæmpe for det økologiske landbrug. Med økologi får vi bedre fødevarer, renere vand og natur, og vi slipper for GMO og pesticider, forklarer *Lorenz Brandel*.

Nej til TTIP aftale

Mange demonstranter bærer skilte vendt mod frihandelsaftalen *TTIP*, som for tiden forhandles mellem EU og USA. Demonstranterne frygter, at en *TTIP* aftale hen over *Atlant*erhavet vil føre til forringelser af europæiske regler for fødevarer.

Et af anti-*TTIP* skiltene er i hænderne på *Gustav Mithels*, en ung agrologi-studerende fra *Bonn*.

- Vi siger nej til at få påtvunget USA's standarder for GMO, hormoner til husdyr og så videre, forklarer han.

Gustav Mithels er taget hertil sammen med to venner. Alle tre er iført hvide beskyttelsesdragter, som symboliserer beskyttelse mod pesticider.

Antallet af demonstranter er omstridt. Politiet siger omkring 5000; et tal der virker lavt sat, når man ser den kilometerlange kolonne af traktorer og gående demonstranter. På arrangørernes Facebookside bliver der senere på dagen meldt om 23.000, men uden forklaring på, hvordan man er nået frem til dette tal.

Alle parter er dog enige om, at her er mange gange flere deltagere, end der var i den moddemonstration, som fandt sted tidligere på dagen på en plads ved Berlins hovedbanegård.

Der havde en gruppe konventionelle landmænd for andet år i træk kaldt til samling for at forsvare deres produktion.

Uvidende forbrugere

"Forbrugerne ved stadig mindre om, hvordan fødevarer bliver fremstillet. Den uvidenhed udnytter radikale ydergrupper til at markedsføre deres ideologi. Slagord som 'massedyrhold' og 'agrarindustri' skaber uklare fjendebilleder i befolkningen og stig-

matiserer enhver moderne familiedrift", siger moddemonstranterne på deres hjemmeside *wir-machen-euch-satt.de*.

Fødevarer- og landbrugsminister *Christian Schmidt* fra Tysklands store borgerlige parti *CDU* forsøger at holde sig på god fod med begge fløje i debatten.

Et par dage før demonstrationerne holdt han et møde med arrangørerne af dem begge.

- Det var et lukket møde, så jeg kan ikke referere indholdet. Men jeg kan sige at der var en god stemning. Vi skal have dialog med respekt for hinandens synspunkter. Og vi er alle enige om at passe på ressourcerne og beskytte miljøet, sagde han på en pressekonference i forbindelse med *Grüne Woche*.

- Jeg er enig; vi skal have dialog, tilføjede *Joachim Rukwied*, formand for det tyske landmandsforbund, som også deltog i pressekonferencen.

Invester i økologisk landbrugsjord

Samsø Økojord A/S dannet af jordbrugsfonden Samsø Økologisk, udbyder aktier i perioden 1. januar til 1. april, med henblik på opkøb af jord og ejendomme på Samsø til økologisk drift.

Der afholdes tre orienteringsmøder:

- Århus d. 2. februar kl. 18.30, Økologisk Landsforening, Silkeborgvej 260, 8230 Åbyhøj
- København d. 4. februar kl 19, sted annonceres på vores hjemmeside
- Samsø d. 24 februar kl. 17, Energiakademiet, Strandengen 1, 8305 Samsø

Det er også muligt at få mere viden ved henvendelse til direktør *Niels Nørskov* på telefon: 3011 6792, på mail info@oekologisksamsoe.dk eller på vores hjemmeside www.samsokologisk.dk